

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancoate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenfild & Emeric Les-
 ner, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 În Budapesta la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erszébet-körm).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o colônă 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicități mai dese după tariful
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina B-A o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria
 Pe un an 24 cor., pe șese luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șese
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 80. etajiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șese
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dănuș în casă: Pe un an
 24 cor., pe șese luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

ANUL LXVI.

Nr. 218.

Brașov, Joi 2 (15) Octomvrie.

1903.

NOU ABONAMENT
 LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.
 Cu 1 Octomvrie st. v. 1903
 s'a deschis nou abonament, la care invităm
 pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.
Prețul abonamentului:
 Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
 corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
 6 corône, pe o lună 2 corône.
 Pentru România și străinătate: Pe un
 an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
 luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.
 Abonarea se pôte face mai ușor
 prin mandate postale.
ADMINISTRAȚIUNEA.

O cestiune vitală.
 Am citat ieri dintr'un articol al
 „Telegrafului Român“ scris în aju-
 nul congresului național bisericesc
 al metropoliei greco-orientale din
 Ardeal și Ungaria, ce s'a întrunit
 ađi în Sibiu, pasagiul care vorbește
 despre „agendele importante“, cu
 cari va avé s'e se ocupe congresul
 în sesiunea acésta.
 Numitul điar amintesc între
 aceste agende séu cestiuni impor-
 tante numai propunerile consistoriu-
 lui metropolitan relativ la *infintarea*
nouelor episcopii, și la *unificarea planu-*
lui de învățământ în institutele teolo-
 gice, pedagogice și în școlile popo-
 rale din întreaga provincie metropo-
 litană. Despre alte cestiuni nu vor-
 besce, deși recunoște, că sunt în
 afară de cele indicate, încă și alte
 cestiuni importante, cari reclamă
 deosebita atențiune și sollicitudine a
 congresului.

Fără a voi s'e micșorăm cât de puțin
 insnmnătatea celor două pro-
 bleme de mai sus, trebuie s'e remar-
 căm, că între cestiunile importante,
 pe cari điarul semi-oficios al Metro-
 poliei le reface, este una, pe care o
 putem numi cu deplină convingere
cea mai vitală și cea mai importantă
 dintre toate în ce privește viitorea
 desvoltare a bisericeii și a poporu-
 lui ei.
 Și acésta cestiune, va găci fie-
 care, este aceea privitoare la dreptul
 de limbă al bisericeii, care a fost
 atacat de un ordin volnic ministe-
 rial, dat în afacerea catechisărilor
 la școlile de stat unguresci.
 E o cestiune, ce taie adênc în
 aședămintele și viața bisericeii, fiind-
 că a pretinde ca catecheții din pro-
 vincia metropolitană gr. or. s'e propu-
 nă studiul religiunii la institutele
 de stat în limba maghiară, însemnă
 a denega bisericeii dreptul folosirii
 limbei sale liturgice și oficiale, un
 drept fundamental, ce condiționează
 esistența ei ca biserică națională.
 Ar fi de dorit ca mai marii bi-
 sericeii s'e nu se sfîșească a aduce la
 cunoștința publică tot ce se referă
 la astfel de cestiuni grave, cum e
 aceea a limbei de catechisare și a
 face s'e se discute în public cu totă
 serioșitatea și energia, căci este pus
 mult în joc și întreg poporul cre-
 dincios trebuie s'e fie consciu de pe-
 ricolul, ce-l amenință la cas că nu
 i-ar fi cu putință a respinge atentatul
 ce s'a încercat a-l îndrepta în contra
 limbei eclesiastice, tocmai ministrul
 acela, care era dator a veghia în
 prima linie pentru respectarea drep-
 turilor și aședămintelor bisericeii. Și
 acésta suntem în drept a-o aștepta
 de la înaltele fețe bisericesci de
 ambe confesiunile, căci pericolul e
 comun.
 În ce privește provincia metro-
 politană gr. or. este congresul na-
 țional bisericesc, care ca represen-
 tanță legală a ei, are s'e-și dea cu-

vântul și s'e ia hotăririle definitive
 în asemeni cestiuni.
 Scim, că nu de mult consisto-
 riul metropolitan din Sibiu s'a fost
 ocupat de afacerea catechisării și a
 luat o rezoluțiune potrivită cu gra-
 vitatea ei. Din parte competentă
 însă nu s'a dat nici o lămurire prin
 vr'un comunicat, ci totul s'a petre-
 cut în mod tăcut și rezervat.
 Nu đicem, că ar fi consult s'e se
 tragă clopotul înainte de vreme, d'er
 ar trebui s'e învățăm și noi odată
 ceva despre adversarii noștri și s'e
 dăm aplombul și importanța cuve-
 nită și prin modul de tratare și de
 procedere a unor cestiuni atât de vi-
 tale pentru noi. Nu pôte fi vorba
 aici de a se face politică în biserică.
 Din contra elucru întors. Trebuie s'e
 respingem încercările nedrepte și
 nebasate de a introduce, de sus dela
 guvern, politica în biserică noastră și
 de a călca drept și lege pentru a
 satisface unei poște a unui ministru,
 care vrea s'e se distingă prin m'e-
 suri volnice șoviniste.
 Nu ne indoim, că membrii con-
 gresului vor sci s'e cumpănescă im-
 portanța estraordinară a cestiunii și
 vor înțelege, că în momente deci-
 sive ori-ce șovăire, ori-ce slăbiciune
 se răsună amar.
 Afacerea catechisării trebuie s'e și
 afie o soluțiune clară, demnă și
 hotărîtă în sinul congresului biseri-
 cesc, decă este s'e se lucreze cu efect
 pentru îndreptarea r'ului și curma-
 rea volnică și nelegalităților mi-
 nisteriale.
 În adevăr nu e nici decum ușoră
 problema reprezentanței supreme a
 bisericeii în criticele timpuri, ce le
 străbatem. Una trebuie s'e facă și alta
 s'e nu lase. Cea dintâi și cea mai
 mare îngrijire trebuie s'e-o dea însă
 basei, pe care este clădit statutul
 organic, dreptului de limbă autonom
 al bisericeii.
 Dorim ca reprezentanților bise-
 riceii din cler și popor întruniți în

congres s'e le succedă a afla calea
 cea mai bună pentru validitatea drep-
 turilor și apărarea intereselor de viéță
 ale bisericeii.
Visita Țarului la Roma. Țarul
 avea de gând s'e viziteze Roma la sfirșitul
 lunei acesteia. Socialiștii italieni însă,
 printre cari firesce se află numeroși evrei,
 aveau de gând s'e facă demonstrațiuni
 ostile de ocaziunea visitei. Pe acésta cale
 voiau ei s'e-și esprime indignarea față cu
 Țarul pentru pretinsa persecuție a jido-
 vilor din Rusia. Pressa socialistă a început
 o campanie violentă pe tema acésta. În
 vederea acestei împrejurări, Țarul și-a
 amănat visita. Pressa rusescă comentând
 amânarea acésta, își exprimă unanim re-
 gretele, că o parte a națiunii italiene și-a
 uitat atât de mult de cea mai elementară
 bunăcuviință, și susține că prietinia între
 cele două curți, cu totă gălăgia socialistă,
 a rămas neschimbată.
Visita părechei regale italiene
la Paris. În momentul când scriem aceste
 rânduri, regele Italiei cu frumoșă sa soție
 este ôspele republicei franceze. Opinia
 publică franceză este forțe satisfăcută de
 acésta visită, care era s'e se facă încă
 prin lunie și s'a amănat numai din cauza
 spun, că prin visita acésta vor deveni mai
 amicale relațiunile între cele două națiuni
 surori, ér diferențele, ce ar mai fi existat
 între ele, vor dispăre cu totul.
 Președintele republicei *Loubet* nu va
 întârđia cu întorcerea visitei. Cu acea
 ocaziune, firesce, ar dori s'e facă o visită
 și la Vatican. Timp îndelungat n'au urmat
 tratative diplomatice în privința acésta,
 deôrece diplomația Curiei ține la tradi-
 ționea, ca Papa s'e nu primescă pe nici
 un suveran séu șef de stat catolic, care
 ar veni la Roma ca ôspe al regelui Italiei,
 considerat de cătră Vatican ca usurpător.
 Guvernul francez avea speranțe, că Piu
 X se va abate de la acésta tradiție. După
 cum se depeșeză din Roma, nici noul
 Papă nu vré s'e renunțe la politica urmată

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“
Mania și speciile ei.
 De Theo Seelmann.
 (Urmare.)
 „Când eram sănătos, aveam vocațiune
 de marinar. Marina mă preocupa deci
 mai ales și în starea mea bolnavă. Mi-se
 părea, că eu am stricat toate mașinile de
 pe vapoare. Vedeam, par'că, marea se-
 cată și mi-se părea că totă apa am beut'o
 eu. În consecență mi-se părea, că m'au
 tras la răspundere, averea imi era seches-
 trată și eram în ajunul condamnării mele
 la temniță pe viéță. Tot ce regretam era,
 că de ce nu mi-am luat viéța la timp,
 când aveam mijlôcele la dispoziție. Cum
 că sunt greu bolnav trupesce și sufletesce
 asta nu o observam. Supărarea mea cea
 mai mare era, când doctorii spuneau, că
 am s'e-mi redobândesc sănătatea. Mult a
 contribuit la resolvirea crizei serbarea po-
 mului de crăciun. Din serbarea acésta am
 știut, că se apropie s'erbătorea, care din

copilăria mea fragedă imi era atât de
 dragă. Vêlul negru al gândirilor sombre
 începù din acest moment a se deschide
 și începui s'e observ, cât de slăbit eram
 trupesce. Fie-care pas, fie-care mișcare
 imi era o greutate de neînvinș și câte-o
 dată mă apuca o slăbiciune așa de mare
 în cât nu mă mai puteam purta, ér dis-
 poziția mea sufletescă era atât de depri-
 mată, în cât ceasuri întregi nu mai pu-
 team conțeni plânsul“.
 Pe când la mania culpabilității bol-
 navul își atribuie sie-și vina pentru suferințele
 sale, la mania persecuției, bolnavul
 se consideră ca victima unui complot
 general urzit în potrița persoanei sale, fără
 s'e-și pôtă da sémă, de ce anume s'a urđit
 acest complot. Bolnavului, care suferă de
 mania persecuției, i-se pare că lumea es-
 ternă se schimbă din ce în ce mai mult
 în raporturile sale față cu d'nsul. I-se
 pare, că lumea îi este dușmănosă și că ar
 fi ceva adversar în aer. Simte, că este
 obiectul unei observațiuni și începe și
 d'nsul a observa pe cei ce-l înconjură.
 Bolnavul crede, că îmbrăcăminte

neglijată, pretinsele lui greșeli și întem-
 plările vieții lui, ajunse la cunoștința pu-
 blică sunt cauzele pentru cari lumea îl
 ocolesce. Ori-ce observație inofensivă și
 întemplantore, întâlnirea repetită cu aceeași
 persoană, eșirea cuiva din localul în care
 intră el, faptul, că cineva îl feresce, ori
 se opresce în apropierea lui, tușesce, ori
 își drege glasul, — toate acestea îl con-
 firmă în bănuiala concepută. Une-ori re-
 cunosc și el că s'a înșelat, d'er în preo-
 ocupația și nesiguranța sufletului séu încep
 s'e se aglomeraze érași momente de bă-
 nuială. Decă preotul combate din amvon
 vr'un vițiu — el crede, că asta 'se referă
 la el; decă cetesce vr'un placat lipit pe
 ziduri, ori vr'un articol de gazetă, el des-
 copere și aici alusiuni desagreabile la re-
 ferințele sale, se crede blamat în public
 și prezentat ca un nebun séu idiot. Ôme-
 nii îl arată cu degetul, crede el, rid și
 fac glume pe socotela lui și îl privesc cu
 ochi răi. Din convorbirile inofensive ale
 celor ce-l impresoră prinde câte o vorbă,
 o referă la sine și crede, că a fost luat
 în ris.

Bolnavul se neliniștesce de aceste
 pretinse observațiuni ale sale, devine din
 ce în ce mai spărios, mai isolat și mai
 iritabil, se retrage din ce în ce mai mult
 din contactul cu lumea, și se lasă în stă-
 pânirea cugetelor sale sinistre în cari se
 crede dușmănit și asuprit. Trecerea de la
 stadiul acesta la furia nebuniei pôte s'e se
 facă subit prin faptul, că un acces de
 spaimă pôte s'e-i revôce în consciență o
 serie întrégă de iluzii ale simțurilor și de-
 lirii de mult pregătite. Se pôte întâmpla
 însă, că acésta trecere s'e se facă încetul
 cu încetul. O ușoră indispoziție corporală,
 friguri, catar de stomac séu câteva nopti
 nedormite contribuie adesea la desvoltarea
 bôlei, așa că bolnavul ajunge stăpânit de
 mania persecuției. El ajunge subit la
 convingerea, că viéța îi este în primejdie
 și convingerea acésta i-se pare nerestur-
 nabilă. În loc de presimțirile și temerile
 de mai nainte, crede acum, că a dobândit
 certitudinea neîndoiosă. El își construiesce
 acum un întreg sistem din observațiile
 sale false. După poziția sa, el se crede
 victima unui partid politic, ori persecutat

de cei doi înaintași ai săi, așa că Loubet va întorece visita lui Victor Emanuel III fără să mai viziteze și pe papa.

Din surprindere în surprindere.

Am amintit erī, că contele Stefan Tisza reîntors din Viena, a declarat însuși, că în audiența de Luni nu s'a întâmplat nici o decizie definitivă asupra crizei și că n'a fost însărcinat cu constituirea cabinetului.

Declarația acēsta a surprins mult cercurile politice din Budapesta.

O surprindere și mai mare a făcut scirea, că Majestatea Sa a chemat la o nouă audiență pe contele Khuen-Hedervary. Khuen a și plecat alaltăeri sēra la Viena. Erī la orele 10 a. m. Khuen a fost primit într'o audiență de o oră de Maj. Sa. El a rămas și pentru ziua de ađi, Miercuri, în Viena, căci tot pentru ađi a fost chemat la audiență ministrul de finanțe Lukacs Lászlo. Afară de acești doi, alți bărbați politici maghiari n'au fost chemați.

Reiese, deci, din scriile acestea, că pentru a doua oră e zădărnicită candidatura contelui Stefan Tisza la postul de ministru-președinte.

Diarele maghiare caută cauzele acestui nou eșec, în împrejurarea, că — după toate calculele — contelui Tisza i-s'au cerut în Viena lucruri, pentru a căror realizare însuși el nu s'a putut decide. Și decē Tisza și Perczel nu se simt capabili a satisface pretensiunilor Vienei, cine ar pute fi omul, care să se angajeze la un astfel de rol?

Din faptul, că ministrul de finanțe Lukacs a fost chemat la Viena, cercurile politice conclud, că el ar fi chemat să facă ceea-ce n'a putut face Tisza, Khuen și alții. Înainte de plecare, erī sēra, Lukacs a declarat însă, că nu se consideră ca ministru președinte designat. Și decē totuși ar lua asupra-și sarcina de a constitui un cabinet, acēsta ar face-o numai din înțelesul, ca se se ajunga odăina o aplanare a conflictelor, deși însuși nu crede, că-i va succede opera acēsta, fiind-că cei din Viena nu vrēu să audă de concesiuni largi, ér corōna e decisă a rezolva criza actuală în mod radical. Nu se va mai mulțumi cu lucruri de jumătate.

Intr'aceea se anunță, că comisiunea de 9, alēsă pentru formularea programului militar, și-a încheiat erī lucrările. Nu se spune însă, cu ce rezultat.

Vorba fiind de acēstă comisiune și de lucrările ei, vom înregistra aici ceea-ce scrie „Bud. Hirnap“ de la 13 l. c. într'un articol intitulat „Datorința majorității“. Diarul șovinist đice, că singurā acēstă comisiune și programul care-l făuresce, a mai rămas ađi drept mijloc pentru a-se încerca o pacinică descurcare. Acest program trebuie să se facă cunoscut înainte de a se spune, că orī-ce posibilitate pentru o paci-

nică descurcare s'a epuizat deja și că n'a mai rămas alt mijloc de guvernare, decē *absolutismul*. Orī că „națiunea“ va primi programul militar, orī că corōna îl va respinge, ținēnd morțiș la punctul său de vedere. Ce va fi atunci?

„Majorității parlamentară — continuă „B. H.“ — nu-i rămâne altceva de făcut, decē să-și depună mandatul de deputat, după-ce corōna nu sancționează voința reprezentanței legale a națiunii. Atunci urmēază *absolutismul*, de care de luni de đile politicianii maghiari se înfiorēază. Și răspunderea pentru acēstă transformare periculoasă, națiunea va fi silită s'o arunce în fața istoriei și a Europei, asupra corōnei“.....

„B. H.“ apelēază apoi la comisiunea de 9 și la partidul liberal ca să-și publice programul militar. „Națiunea“, đice, trebuie să fie în clar despre aceea, că ore programul concordēază orī nu cu voința corōnei. „Decē majoritatea a avut curagiu, ca în *cesiunea politică-bisericescă* să-și facă un program despre care bine sciea, că nu concordēază cu sentimentele regelui, atunci să aibă curagiu de a face acēsta și cu programul militar“.... și încheie đicēnd, că decē n'ar avea curagiu să-și publice programul, atunci asupra ei va cădē învinuirea, că în mod laș a lāsāt sē vină absolutismul.

Am înregistrat aceste pasagii din articolul numitei foi, în nex cu criza, pentr-că ele tradēază starea patologică a politicianilor grupați în jurul ei.

Rēu trebuie că stau lucrurile, decē de o vreme încōce mereu se vorbește în presa maghiară de posibilitatea inaugurării absolutismului.

Monumentul lui Vercingetorix.

Președintele consiliului Combes și ministrii general André și Mougeot au inaugurat în ziua de 11 Octombrie monumentul eroului gal Vercingetorix în Clermont-Ferrand. Ministrii au luat apoi parte la banchetul de 4000 persoane dat în onōrea lor. La banchet președintele consiliului Combes a pronunțat un discurs, relevānd, că guvernul actual incarnēază mai mult ca orī-care altul ideea de patrie, pe când pentru reacțiune o parte din Franța se află la Bruxelles cu principele Victor Napoleon, o altă parte la Marienbad cu ducele de Orleans, și o parte chiar la Saint-Sebastien cu d-l Deroulède. Patriotismul republican însă nu se ocupă de acești trei hoți („larions“.) D-l Combes se ocupă apoi de lupta pornită contra clericalismului și spune, că ar fi o încercare chimerică și primejdioasă de a voi eliminarea din majoritate a grupului socialist, care era deja indispensabil sub ministerul Waldeck-Rousseau. În ce privește impunitatea, ce i-se face, de a se lāsa a fi condus de majoritate, d-l Combes declară, că pentru dēnsul nu pōte fi și esista un guvern fără unirea și sprijinul constant

al majorității și puțin fi pasă, decē ministerul este condus de majoritate, sēu decē majoritatea este condusă de ministeriu. D-l Combes termină toastānd pentru membrii blocului, a majorității republicane și pentru indisolubila sa unire întru îndeplinirea operei sale lungi și esențialmente democratice. Asistenții au votat la urmă prin aclamațiunii o ordine de đi, aprobānd declarațiunile lui Combes. Enunțațiunile lui Combes au produs entuziasm la partizanii săi și adēncă indignațiune în tabēra clericilor.

Congregația comit. Caraș-Severin.

În 12 Oct. s'a deschis congreagația de tōmnă a comitatului Caraș-Severin. La ședința festivă închinată memoriei lui Francisc Deak, a asistat și P. S. Sa episcopul Dr. V. Hossu.

Membrul Patyanszky a ținut un discurs despre individualitatea politică a lui Francisc Deak, espunēnd rōdele activității lui și încheie cu dorința, ca „spiritul lui se vieze tot-dēuna în mijlocul nostru“.

A luat apoi cuvēntul d-l Dr. George Dobrin, đicēnd că la acēstă serbare comemorativă și Romānii aduc tribut de pietate spiritului de moderațiune și împăciuire ce a însuflețit pe Fr. Deak, — care constituie cel mai cras contrast cu șovinismul bolnāvicios, ce a adus și va aduce numai năpaste peste țēră.

Urmā apoi ședința ordinară. S'a debătut între altele faimōsa curendă a orașului Seghedin, care reclamă concesiuni naționale maghiare la armată, între carī limba de comandă maghiară. D-l C. Brediceanu a propus trecerea la ordinea đilei. Profitānd de moment arată situația politică a Romānilor și declară, că Romānii nu se vor băga slugi nici la Neamț, nici la Ungur. Ei vor face numai politică națională romānescă. — Dr. Hans pārtinesce cererea creării armatei maghiare. El e mereu întreprupt de Romāni, carī declară, că nu națiunea politică cere acēsta, ci numai naționalitatea maghiară. — Lui Dr. Hans îi răspunde bărbătesce d-l Dr. Stefan Petrovici arătānd, cum sistemul actual i-a lipsit pe Romāni de tōte drepturile, și cum în urma acestei falsificări a constituționalismului, dieta e lipsită de autoritatea morală necesară.

În ședința de după amiađi, urmā curenda comitatului Heves cu privire la denegarea plății dărilor și a recruților. D-l C. Brediceanu propune, ca și peste curenda acēsta să se trecē la ordinea đilei. Congregația primesce propunerea comitetului permanent, ca oficiile de dare să încasseze dările plătite de bunăvoie.

Urmā apoi rugarea dată de reuniunea de maghiarisare. „Délvidéki magyar müvelődési egyesület“, care cere, ca comitatul să se înscrie ca membru. Comitetul permanent propune votarea sumei de 200 cor. La cererea d-lui Dr. Dobrin, se citește acēstă rugare, în care Maghiarii sunt

presentanți ca o insulă dispărentă în marea străinilor din Ungaria-de-sud și arată necesitatea maghiarisării „străinilor prietenoși“, ca astfel Maghiarii să prindă rădēcină puternice în Ungaria de sud.

Rugarea e viu combătută de d-l Dr. Stefan Petrovici đicēnd, că cererea societății de maghiarisare „e o infamie“. Dr. Dobrin o combate de asemenea în termīni vii, đicēnd următoarele:

„Sunt chestiuni, carī îți alungă sângele în cap și se nu vă mirați, că pierdem liniștea. Eu mă mir, că n'am ajuns încă să apucăm scaunele. Decē d-v aveți liniște și pace, apoi nu ne veniți cu astfel de chestiuni revoltătoare aici. E o insultă la adresă nōstră deja faptul, că presentați aici acēstă petiție nērōdă. Noi vedem cu durere, că la d-v șovinism și patriotism e tot una! Am audīt acēsta și de la contele Apponyi, care a avut cutezanța să spună óspeților de la congresul interparlamentar, că Ungaria numai șovinismului are să mulțămēscă esistența sa. D-lor! Unde-i spiritul lui Deak? Acesta nu e! Pe calea ce ați apucat, numai la un rezultat ajungeți, la nimicirea Ungariei! D-vōstră, carī stați în pepeni, nu vedeți ce se petrece în jurul d-vōstră. Aruncați în mod ușuratic tăciunile aprins în popor, fără să vă dați sēmă de urmările fusteste.“

Congregația primesce propunerea comitetului permanent.

Veni la rēnd altă curendă: a comitatului Szepes, care cere *modificarea legii electorale* în sensul, că toți acei cetățeni, carī sciu scrie și ceti unguresce, să fie alegători. Comitetul permanent propune luarea spre sciință a curendei. Propunerea o combat d-nii Dr. Jurca și C. Brediceanu, care arată, că e cea mai mare bādărānie a veni cu astfel de idei la un comitat, din ai cărui 443 mii locuitori, 402 mii nici nu sciu unguresce.

Probleme economice și sociale.

(12) (Fine.)

Sē ne întrebām, când erau ómenii din sat mai folosiți? Când exploatau ei pādurea fără de nici un plan și rost, recte o devastau, orī când comuna a dat'o în tăiere la capitaliști străini, în exploatare rațională și sistematică.

Pe lângă sumele frumoșe ce va încassa comuna pentru vr'o 120-150 mii metri cubici de lemne — plățile și simbrile mari ce vor veni pentru munca săvīrșită în comună și desfacerea cu prețuri mai bune a alimentelor de hrană a muncitorilor, chirii și transporturi, — vor mai urma încă și alte avantagii, căci ómenii locali vor învăța tăierea și debitarea sistematică a lemnului, ca și estragerea și utilizarea lui. Ei sunt *pādurenii* și *gāurenii*, — carī încă nu sunt deprinși a manua sistematic șecurea și barda. Firma a trebuit să angajeze Moții cei tăcuți și gravi pentru facerea scocurilor și canalului, ér pentru debitarea și scoborirea trunchilor a adus Ruteni din Maramureș. De la aceștia vor învăța meseria și cei locali.

Noi credem, că comuna Șinca-veche a făcut nu numai o bună afacere și un bun început cu punerea în valōre și exploatare a pādurilor sale seculare, — ci va fi imitată în curēnd de alte comune oltene. Ea trebuie să mai facă încă un pas decisiv — întru regenerarea și amenajarea pādurilor sale, — înlocuind pe cât se pōte pretutindenea în tăiere fagul prin stejar, brad și molid, carī singuri au viitor și perspectivă de a renta pāmēntul.

Auđim din diferite părți plāngerī, că comunele oltene tot preliminarēază și plātesc an de an sume considerabile de banī pentru semințe de pādure și pentru plantații, dēr nu se vede nici un rezultat după ele. Curios se vēd, care este cauza nereușitei, am cercetat lucrul mai de aprōpe. Comuna S. are 3 învățători și unul e și *referent agricol* al guvernului, dēr nici învățătorii, nici referentul școlii șiau unde se află și nici un pepinier. Acēsta în pāmēnt humos și gras

de poliția secretă, de vr'un rival, de vecinii săi.

Fōrte mult contribuie la mania persecuției și iluziile simțurilor. Diferite sunete i-se pare, că aude, din apropiere și îndepărtare, ca dāngānit de clopote, ticuitul cēsornicului, cāntece de pasēri și tōte se prefac în batjocură și luare în rīs. Din tōte părțile corpului său i-se pare că aude asemenea sunete. Apoi vin alte iluzii asupra dispoziției sale. Se presentă tot felul de senzații ca urmare a maniei persecuțiunii: Bolnavul simte insecte sēu șerpi pe pielea sa și animale în corp, el este urmărit de dușmani ca să fie omorīt cu exaltații otrāvicioșe, cu prafuri și mașine misterioșe. Mai rar se presentă și iluzii de ale gustului și mirosului. Si acestea au colorit dușmānos. Māncarea mirōsă a arsenic, choloroform și carbol, tōte mirōsă a putrejune și a pene pārlite.

Cum se arată mania persecuției într'un cas special, vrem să arātām la hōla unui bărbat, care a fost tratat de cunoscutul psihiatru Krafft, — Ebing.

Respectivul, un funcționar în etate de 30 ani, avuse încă de mult primele simptome ale maniei. Ea a izbucnit însă în următoarele împrejurări. Călătorea la Pesta Pasagerilor, cu carī era la olaltă le-a bătut la ochi estrema lui rezervă și iritația lui. După cum bolnavul spunea mai târđiu, după ce s'a însănătoșat, în timpul călătoriei i-se părea că ceilalți pasageri vorbesc de dēnsul susținēnd, că ar fi desertor. După ce sosi la Pesta, începū să se simtă mai rău. Avea o senzație de nesigurantă și frică. Sēra fiind la cină în grādina restaurantului, aude par'că, cum i-se cetesce în public ordinul de arestare. Se duce în odaia sa și se culcă. Nu pōte dormi. Din tōte părțile ca prin telefon aude vorbindu-se și criticāndu-se persōna și trecutul său și în special cum este timbrat cu numirea de „cānele cel negru“. A doua đi capul îi este fōrte încurcat, îl apucă o frică mare și abia îndrāsnesce să iasă pe stradă, așteptā din oră în oră să se fie arestat, de ore ce aude că ordinul de arestare a fost publicat și în điare.

Vede figurī amenințătoare și umbre negre sburānd prin odaie și aude voci, carī îl înjură. Eșind pe stradă, observă că tōtă lumea îl arată cu degetul și îi đice: „Cānele cel negru“. Se duce la gara din Buda, ca să se întōrcă acasă. Urcāndu-se în tren, aude nisce jandarmi întrebānd pe conductor, decē „cānele cel negru“ s'a urcat deja? El se ascunde în cupeu, mai ales că observă, că d'afară au început să arunce cu pietri în ferēstră. La o stațiune aude cuvintele: „Repede înainte, căci ne temem să nu-l sfășie mulțimea“. În cursul călătoriei, toți pasagerii nu vorbesc despre altceva, de cât despre faptele lui și despre trecutul lui. Sosind în Viena, se grābesce la poliție și cere scutul ei. Aici i-se constată hōla și este dus la institutul de psihiatrie. Cāt-va timp a fost chinuit și aici de aceleași visiuni, nu peste mult însă s'a îndreptat și reînsănătoșindu-se a părăsit institutul.

(Va urma) — omnia, care din — ul pepiniera. Acēsta în — mēnt humos și gras

cel de grădină și cultivată ca grădina, în adevăr *ingrădită* cu gard de nuiele și cu șanț, și avea la vre-o 3—4 milioane de puieți de molid, pin negru și zadă — în mare parte coplesiiți de buruien. Înseamnă pământul alb ca zăpada și tare ca cimentul, ori mai bine decât un fel de cărămidă refractară — Chamotteziegel. — Numai cu gheunoii și ciocanele poți să parghe ceva bulgări din el. Neapărat, că în atare condițiuni nu se pot desvolta și cresc nici puieții de pădure, ori și cât de modest și pădureții ar fi ei. Apoi la transplantare puieții fără de rădăcină, ori cu rădăcină ruptă, cu greu se va prinde și progresa.

Etă deci cauza principală din care puieții de pădure crescători în pepinierile silvice și grădini nu se prind, ci numai puieții de pădure crescători în pământul humos și la adăpostul unor copaci bătrâni și înalți. Deci decă notarul, primarul satului, ori învățătorul ar fi vizitat pe pădurar și grădina lui de vre-o 2—3 ori pe an, — lucrurile mergeau altfel.

Dr. G. M.

SCIRILE DILEI.

— 1 Octomvrie v.

De la manevrele din împrejurimea Craiovei. Cu ocaziunea manevrelor regale române, regele României, principele moștenitor Ferdinand și fratele său, principele ereditar Carol, pe unde s'au arătat în mijlocul poporului au fost primiți cu entuziaste ovațiuni. În comuna Segarcea, principele Ferdinand, s'era după masă, când totă lumea credea, să se odihnească după oboselile manevrelor. A. Sa, însoțit de fratele său, umbla printre țărani și stătea cu ei de vorbă, le asculta plângerile. Observând, că autoritățile au luat măsură, ca poporul să fie ținut la distanță, principele moștenitor a dat ordin, ca ori-cine să fie liber a se apropia de dânsul, ba a luat parte chiar și la horă.

Români condamnați pentru tricolor. Nu de mult s'a săvârșit sfințirea bisericeii gr. or. din Sân-Miclăușul mare de către însuși P. S. Sa episcopul Aradului. Episcopul a fost primit cu arcuri triumfale și mare însuflețire. După cum i-se scrie însă „Tr. P.“ doi preoți (Terențiu Opreanu și Popovici), un avocat (Dr. Nestor Opreanu) și trei-spre-dece țărani au fost dați în judecată și condamnați pentru întreținerea de color străine la împodobirea arcului ridicat cu ocaziunea venirii P. S. Sa. Fie-care a fost condamnat la câte două zile temniță ordinară și câte 100 corone amendă.

Arderea pământului mlăștinos de la Ecsed. În comitatul Sătmarului este un teritoriu mlăștinos (nemțesc Moor, fr. marais) de vr'o 100.000 jugere catastrale cu vegetațiune și cultură bogată și cu acarete economice. Acest pământ mlăștinos s'a aprins zilele acestea și arde necontentit pustiind totă vegetația, mistuind recolta și edificiile economice. Până acuma focul s'a întins pe un teritoriu de 6—8000 jugere. În unele locuri a început să ardă și solul compus din materie grasă combustibilă. Au căzut victime mai multe vieți omenești. Autoritățile au luat măsuri, trimițând dintre cei obligați la munca publică numeroși omeni, ca să ajute la localizarea focului. Din Sătmaru s'a trimis un batalion de soldați de infanterie, ér din Budapesta vr'o 50 de pioneri. S'a săpat un șanț izolator. Gendarmii au desvoltat muncă supraomenescă. Doi din aceștia au stat 66 ore necontentit în serviciu, scăpând viața multor omeni amenințați de a se asfixia în fumul teribil ce s'a produs. Conte Károlyi a suferit pagubă de sute de mii corone. Tot așa și baronul Uray. Din norocire pe acest pământ mlăștinos nu sunt edificate sate, căci atunci catastrofa ar lua proporții uriașe. Chiar și din acaretele economice mulți numai cu forța au putut fi deloajați, deore-ce vadeșii bucuroși erau să móră asfira și să părăsască rodul crunt al

Societatea de lectură „Inocențiu M. Clain“ a teologilor din Blăși și-a ales pe an. 1903—4 următorul comitet: Președent: Octavian Popa, teol. a. IV; vicepreșed.: Petru Suci, t. a. III; secretar: Ioan Boldor, t. a. IV; archivar: Aurel Vodă, t. a. III; Cassar: Iosif Bogdan, t. a. III; controlor: Silviu Poșiar t. a. II; Bibliotecar: Ioan Cârnaț, t. a. II; vice-bibl.: Aurel Esca, t. a. I; Notar: Romul R. Stoica, teol. a. I. În comisia-literară au fost aleși: Cornel Andrea și Nic. Platon, teol. a. IV; Nic. Marcu și Vict. Deciu, t. a. III; Ioan Mărgineanu și Aurel Marcu, teol. a. II; Sept. Popa și Adrian Oțoiu, teol. a. I.

O Româncă ucisă la Paris. În hotelul „Regina“ din Paris a fost găsită ucisă d-șora Elisa Popescu, care împreună cu sora sa urma cursuri la conservator și avea de gând să se întorcă în curând la București spre a lua un angajament la teatrul național. Corpul a fost găsit în odaia unui tiner elvețian cu numele Groenling de Worts, care singur a denunțat cazul la poliție, susținând, că e un cas de sinucidere. Cercetându-se lucrul d'apropo s'a aflat, că proiectilele de revolver au pârșit în cefă, așa că trebuia să se concludă, că a fost ucisă. Groenling a fost arestat. El susține, că Popesca s'a sinucis, apoi vorbește incoherent, simulând nebunie. Diarele din Paris scriu colone întregi despre acest cas. Cunoștința celor doi e de dată recentă și se știe, că tinerul i-ar fi oferit 10.000 franci, ca să renunțe la planul ei de a se întorce în România. Se mai știe, că i-ar fi promis, că o va lua de nevastă. Elisa Popescu era de o frumusețe rară. Pe de altă parte se știe, că tinerul ar fi un sârăntoc, întreținut de cocote, și ar fi ucis pe Popesca, fiind-că s'a împotrivit planurilor lui scârnavo.

Emke. Comitetul „kulturegylet“-ului ardelean și-a ținut în ziua de 12 Octomvrie ședința lunară sub președința contelui Victor Korniss, vice-președinte. Din raportul casierului prezentat în această ședință se vede, că averea societății la 30 Septemvrie era de 2,899.568 corone 38 fileri.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ aranjază un concert împreună cu joc, Sâmbătă, la 17 Octomvrie n. 1903 în „Unicum“ cu binevoitorul concurs al domnișorelor Olivia Bardosy și Anița Onișiu. Corurile se dirigează de d-l Candid Popa, învățător la școala de aplicație de pe lângă seminariul „Andreian“. O parte a eventualului venit curat este destinată fondului pentru „Masa învățăcelilor meseriașilor români“. Din ședința comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, ținută la 8 Octomvrie st. n. 1903. Inceputul la 8 ore s'era. Prețul de intrare: 1 cor. de persoană. Contribuiri benevole se primesc cu mulțămintă și se vor publica.

Program: 1) „S'a dus cucul“, cor mixt de D. G. Kiriac. 2) „Imnul unirii“, cor bărbătesc de T. Popovici. 3) „Improvisațiune“, de Mureșianu, executată la pian de d-șora Olivia Bardosy. 4) a) „Fetele casnice“, b) „Țigancă“, coruri de dame de T. Popovici. 5) Romanța din opera „O noapte în Granada“, de Kreutzer, cântată de d-șora Anița Onișiu. 6) „Moră mândră“, cor bărbătesc de A. Bena. 7) „Ardelean“, de Tiberiu Brediceanu, executată la pian de d-șora Olivia Bardosy. 8) „Trecui valea“, cor mixt de I. Mureșianu. Fumatul înainte de orele 10 este oprit.

Isgonirea sfinților. Cât de înverșunată este lupta în potruva creștinismului în unele comune din Franța, dovedește cazul din Sainte-Savine, unde consiliul comunal a hotărât să se ștergă din numele comunei cuvântul „Sainte“ (sfânt) și să rămână numai Savine. După cum scrie „Figaro“ consiliul comunal a motivat hotărârea sa cu următoarele cuvinte ironice: „Sfinții își au domiciliul în ceriuri și n'au nevoie de cuartir în comuna Savine“.

rector al gimnaziului de ale lui Napoleon. Se și președinte al com. Aici s'au licitat zilele

acestea la Stevens mai multe reliqui de ale lui Napoleon I. Un surtoc pe care l'a purtat împăratul s'a vândut cu 4300 franci, o buclă din pelerul lui, pe care locotenentul P. Hayne o lăsase moștenire ficei sale s'a vândut cu 26 franci. Pentru o bucățiță de lemn de abanos, ce a făcut parte din decorațiunea cosciugului lui Napoleon I. s'a oferit 210 franci, acesta însă nu s'a vândut fiind-că se fixase prețul de 1500 franci.

Educația copiilor Țarului. Diarul „Tägliche Rundschau“ scrie: Cele patru fiice ale împăratului rusesc au devenit prin amabilitatea lor foarte populare în Darmstadt. De sigur, micilor princese, trebuie să li-se pară cam ciudat a umbla zilnic printre mulțimea de omeni, ceea-ce în patria lor nu se prea întâmplă, deore-ce familia imperială numai arareori părăsește castelurile sale. În ce privește educația lor, princesele sunt supuse unui regim englesesc. Ele trebuie să se deprindă cu frigul și intemperiiile. Vara, ca și ierna, prințesele poartă haine simple albe cu mâneci scurte, ciorapi scurți și ghete mici. Astfel îmbracate petrec timpul și ierna în odăile a căror căldură nici-odată nu întrece 14° Reaumur. Când ies la plimbare, firesce, se schimbă hainele după temperatură, nici ierna însă nu se îmbracă prea de tot cald. Cu jucării nu li-se permite a petrece mult timp, ér păpușele primite cadou de la străbuna lor, repausata regină Victoria, și de la președintele republicii franceze nu li-se dau decât la sârbători. La jucării li-se acordă de altminteria cea mai mare libertate.

Un conflict turco-german.

Vasul Moltke din marina germană, era să viziteze săptămâna trecută apele turcesce și să staționeze câteva zile în radă la Constantinopol. Această vizită însă n'a avut și nu va mai avé loc.

Faptul este obiectul unor vii discuțiuni în cercurile constantinopolitane. Dispoziția aceasta este consecința unui mic scandal ce s'a întâmplat acum vre-o două zile și care la început nu s'a discutat ne prezentând vre-o importanță mai însemnată. Dér acum lucrurile au luat astfel de proporții în cât faptele par a merita să fie expuse.

Lângă școala de medicină din Stambul, se află un spital militar. Gul Hane, care este considerat ca spitalul model al Turcilor și a cărui înaltă direcțiune este încredințată unui medic german profesorul Rieder Pașa.

Serviciul este făcut în acest spital de patru surori protestante germane. Una din aceste diaconese a fost într-o noapte din săptămâna trecută obiectul unui abominabil atentat în chiar localul spitalului. Surprinsă în somn de câtră nise păzitori s'eu pensionari ai stabilimentului, ea a suferit cele mai odioase ultragii.

Să fie agresorii ei militari? Câți să fi fost? Victima n'a putut-o spune căci leșinase după ce resistase din toate puterile sale și obosise chemând în ajutor.

Ceea ce este sigur, e că a fost găsită într-o stare de plâns și că este încă bolnavă. Starea ei inspiră serioase îngrijiri.

Ambasadorul Germaniei a luat îndată atitudinea cea mai energică. A început prin a cere imediată dispariție a postului pe soldați cari păzeau ambasada, care de atunci este supravegheată de marinari germani.

Pe lângă acesta a formulat cele mai rigurose condițiuni pentru ca reparația să fie îndestulătoare.

De ore-ce este vorba de soldați, chestiunea prezintă în momentul actual, serioase dificultăți. Căci se tinde a se evita la Constantinopol tot ce ar putea determina o mișcare în cazărmi. Această este așa de adevărat, încât până acum nu a fost pedepsit nici unul din culpabil.

Totuși lucrul se va întâmpla, căci este în joc chiar prestigiul Germaniei. Și împăratul Wilhelm se arată, pare-se, mai hotărât ca nici odată. Sultantul a chemat pe ambasadorul său din Berlin pentru a conferi cu dânsul asupra acestui subiect. Se va găsi de sigur un teren de înțelegere și de reparație convenabilă. Dér pentru moment se petrece o întrerupere de continuitate în raporturile atât de cordiale cari uneau cele două guverne.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 14 Octomvrie. Până în momentul de față M. Sa n'a însărcinat încă pe nimeni cu constituirea cabinetului.

Budapesta, 14 Oct. Ministru Lukacs a declarat în clubul liberal, că a luat asupra-și, la îndemnul lui Tisza și Perczel rolul mijlocitor de a aplana contrastele existente. Decă nu va reuși, nu va primi misiunea de a forma cabinetul.

Berlin, 13 Octomvrie. „Frankfurter Zeitung“ primesce scirea, din Shanghai, că Japonessii au ocupat localitatea Masapho din Corea. Flota rusescă ce era la Port-Arthur, a plecat de acolo sub pretext, că bănuțue ciuma și holera. Rusia dispune de 90 vase de război. Izbucnirea unui războiu între Rusia și Japonia nu este esclusă.

Constantinopol, 14 Octomvrie. După un comunicat oficial al Porții în districtul Florina a avut loc o ciocnire, în care au fost uciși peste 100 de revoluționari bulgari. La o altă ciocnire în districtul Ochrida au căzut 32 de revoluționari.

Constantinopol, 14 Octomvrie. Pelerinajul compus din o sută de Maghiari sosit aici din incidentul aniversării de 200 ani a revoluției lui Rakoczy, s'a prezentat erii sub conducerea contelui Nyári la biserica sf. Benedict, unde este înmormântat Rakoczy, ér după amiazi au făcut o excursiune la Rodosto.

Roma, 14 Octomvrie. „Osservatore Romano“ desminte scirea ce s'a colportat despre o intervenție colectivă a episcopilor francesi, pentru a fi primit Loubet la papa. Atitudinea Vaticanului este bine precisată și generală și Loubet nu poate considera ca ofensă neprimirea.

— În cele din urmă s'a stipulat, ca Loubet să nu cêră a fi primit, așa că papa să nu fie necesitat a-l refusa.

Diverse.

Pătaniile unui candidat. În urma unei campanii electorale foarte agitate d-l de Korfanty, polones catolic liberal, a fost ales deputat la Cattowitz, în Silesia prusiană contra unui concurent polones catolic conservator. Acesta se petrecea în luna Iunie trecut și noul deputat credea că liniștea s'a restabilit în spirite. Dér se înșelase amar.

Acum în urmă d-l de Korfanty voi să se însore. Clerul îi refuză bine cuvântarea din cauza unor articole de diar prin cari monseniorul Kopp, principe-episcop de Breslau, fusese maltratat.

După laborioase negocierii clerul acceptă să trecă cu vederea acest sacrilegiu, decă deputatul va voi să retracteze în public articolele incriminate. Dér acesta nu convenea comitetului catolic opus d-lui de Korfanty. El ceru ca retractarea să se săvârșească cu vechiul ceremonial liturgic. „Penitentul, cu picioroale góle, îmbrăcat cu haina pocăitului și cu capul acoperit de cenuse, trebuia să mergă de la Cattowitz la palatul episcopal din Breslau, pentru a-și mărturisii greșelile trecute și a promite, că nu le va mai repeta în viitor“. Acestă pretenție pără atât de monstruoasă d-lui d. Korfanty, încât se decise, el un catolic convins, să se mulțumescă cu cununia civilă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Fe-răstru și la Seminarul Nifon Metropolitul din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. **Agrologia**, senu Agricultura generală. 34 cule de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotehnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 cule de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1899. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootehnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăptăria și lăptăria, 49 cule de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d lui prof. Maior se deosebește esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratează toate chestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză etc.

Economia pentru școlile populare compusă de Teodor Roșu, învățător la școala principală română din Lăpușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panșite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărac în țară săracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Plugarilor**“ senu povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, creșterea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de vieri, de lăptări etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a Trad. de Dr. A. Brode. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 bani.)

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

„**Sfaturi de aur**“, pentru sătenii români de totă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Vinuri din pome, de Gr. Halip prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului cum este a-se face tot felul de vin din felurile pome. Prețul 40 b. (cu posta 45 bani.)

Îmbunătățirea stării sătenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (plus porto 5 b.)

„**Cultura și îngrijirea grăului**“, de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„**Economia**“, pentru școlile populare, de Teodor Roșu. Prețul 60 bani (plus porto 5 b.)

„**Buna chivernisală**“, de Teodor V. Păcățian. Pețul 40 bani (plus porto 5 b.)

— „**Balade populare**“ de Avram Corcea. O broșură elegant tipărită de 137 pagini, conține o mulțime de poezii populare, cari caracterizează fantasia poetică a popoului nostru. Aceste poezii s'au cules de autor de la un lăutar din Bănat cu numele „Vincentie Micu“. Prețul broșurei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

LA
H. OSTERZETZER
CIASORNICAR,
BRAȘOV
Strada Porții nr. 16,
este MAGAZINUL cel mai ieftin
— de a-și procura —
**Ciasornice obiecte de
aur și argint.**
Serviciu solid, prețuri fixe.

Socotelă curată!
Cel mai cu efect săpun med. este
Săpunul Carbol-Păcură și Pucioasă
a lui BERGMANN.
(Marca: 2 mineri),
dela BERGMANN & Co., Drezda & Tetschen a/E.
escelent și probat contra tuturor necurățeniilor
peleii, eșemă, ca: parasifi, roșeli, p strul,
pete roșii etc. **bucata 80 bani.**
Se capătă la: Teutsch & Tartler și la far-
macia V. Roth, în Brașov. 19—30.(930).

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame.)
sunt a se adresa subscrișor
administratiuni. in cazul pu-
blicării unui anunciu mai mult
de odată se face scădământ,
care crește cu cât publicarea
se face mai de multe-ori.
Administr. „Gazetei Trans.“

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai
îndelungat senu lunare.

ANUNȚ.

Subscrișorul are onorea a se recomanda Onor. public din Brașov și jur, ca primul măestru de

Văpsitor de lemn și peatră
în Brașov, strada Căstei nr. 20,
care întreprinde ori-ce văpsitorie și ori-ce imitații de lemn și peatră, ca de e: stejar, mahagon, palisander, nuc, vișin și altele ce cad în bransa această.

Rog deci pe On. public de a-mi da binevoitorul sprijin, asigurându-l tot-odată de un lucru bun, solid și durabil.

Prețuri de tot ieftine.

Cu totă stima.
Vasile Moldovan,
măestru-văpsitor.
Brașov, (Scheii) pe Căstă nr. 20.

1—3.1124

Cursul la bursa din Viena.
Din 13 Octob. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.—
Renta de corone ung. 4%	97.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. 97.—	
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.30
Bonuri rurale croate-slavone	97.10
Impr. ung. cu premii	205.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	154.—
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	99.90
Renta de aur austr.	119.40
Rente de corone austr. 4%	100.—
Losuri din 1860.	154.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	15.71
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	716.—

Acții de-ale Băncei austr. de credit 650.75

Napoleonilor.	19.05
Mărci imperiale germane.	117.22
London vista.	239.27
Paris vista.	95.11
Note italiene	95.15

Cursul pieței Brașov.
Din 14 Octob. n. 1903.

Banconot rom. Cump.	18.96	Vënd.	19.—
Argint român.	18.84	„	18.99
Napoleonilor.	19.02	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.38
Ruble Rusesce	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.50
Lire turcesce	21.50	„	21.60
Soris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.25

NOUL RESTAURANT
in casa Reuniunii industriale (Gewerbevereinshaus).

Subscrișorul are onore a aduce la cunoștința On. public precum și Onor. ofițeri, că **am luat asupr'amă**

Localitățile Restaurantului
dela casa Reuniunii industriale.

Avënd praxă de 30 de ani în bransa de restauratori, sunt în stare a corespunde tuturor cerințelor On. public. Recomand sala frumoasă pentru aranjarea de festivități. Sale separate pentru petreceri închise. Popicările de erno.

Mâncări escelente. Vin bun.

— **Bere de Budweis.** —
S'a deschiderea în 11 Octomvrie a. c.
cu soiree, Musica militara.

Apelând la binevoitorul sprijin al On. public, sunt cu totă stima

FRIEDRICH SCHMIDT.

NB. Localitățile din casa de tir, (Schützenhaus) rëman deschise cât se va ține timpul frumos.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provëdut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURI
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Coverte, in tolä mărimca.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURI-CURENTE și DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NONTĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURI.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

universitate
rector al gimnaziului
și președinte al cc.